

ქეთევან კვიციანი
თამთა ჭიჭინაძე
გიორგი კილაძე

ქალაქი ქუთაისი "Greestone 3.08" კოლექსიამში

თანამედროვე საზოგადოება წარმოუდგენელია განათლების გარეშე. განათლება ესაა პროცესი, რომელიც გამიზნულად არის მიმართული ადამიანის ფიზიკური, ინტელექტუალური და მორალური უნარ-ჩვევების განვითარებისკენ. განათლებაში აგრეთვე იგულისხმება შედეგი. ითვლებოდა, რომ შედეგი მიღებული ცოდნაა, თუმცა დღესდღეობით მენეჯერთა უმრავლესობა თვლის, რომ განათლების საბოლოო შედეგი არის არა იმდენად ცოდნის მიღება, არამედ მისი პრაქტიკაში გამოყენების უნარი. განათლების მიღების ერთ-ერთი, შეიძლება ითქვას, ძირითადი გზა სკოლაზე გადის. თანამედროვე სკოლა, რომელიც ე.წ. ინფორმაციულ ხანაში ფუნქციონირებს, წარმოუდგენელია ციფრული ტექნოლოგიების დანერგვისა და საგანმანათლებლო ელექტრონული რესურსების გამოყენების გარეშე. სამწუხაროდ, მსოფლიო მასშტაბით ციფრული ტექნოლოგიების განვითარებას “ფეხს ვერ უწყობს” ქართული საგანმანათლებლო ელექტრონული რესურსები. ქართული ინტერნეტრესურსები მეტისმეტად მწირია და განვითარების დონით ვერ პასუხობს იმ მოთხოვნებს, რომელთაც მათ უყენებს ელექტრონულ საძიებო სისტემებთან, ბაზებსა და სხვა ტიპის რესურსებთან მუშაობის 7–12 წლიანი გამოცდილების ე.წ. “Technology-friendly” სკოლის მაღალი კლასების მოსწავლე. ციფრული ტექნოლოგიების სწორად და საგანმანათლებლო მიზნებისთვის გამოყენება დადებითი შედეგების მომტანი იქნება ზოგადი განათლების სამივე საფეხურზე (დაწყებითი, საბაზისო და საშუალო). განათლების სისტემაზე ორიენტირებული ციფრული რესურსები, სპეციალიზებული ვებგვერდები, ციფრული ბიბლიოთეკები და კოლექციები იძლევა საშუალებას, მოსწავლემ მოკლე დროში მიიღოს სასურველი ინფორმაცია და გამოიყენოს როგორც ძირითადი გაკვეთილების მომზადების, ასევე თვალსაწიერის გაფართოებაში.

არაერთხელ გვითქვამს და კვლავ გავიმეორებთ, ამ მიმართულებით ერთ-ერთი წინგადადგმული ნაბიჯია საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის საგანმანათლებლო პროექტი “ეროვნული ბიბლიოთეკა სკოლას” (იხ. <http://www.nplg.gov.ge/civil/statiebi/saskolos.htm>). პროექტი ინტერნეტ-სივრცეში უკვე სამ წელზე მეტია “მუშაობს” და მოსწავლეებს, მასწავლებლებსა და სხვა დაინტერესებულ მიზნობრივ ჯგუფებს შორის მეტ-ნაკლები წარმატებით სარგებლობს. აღნიშნულს ადასტურებს სოციალური მეცნიერებების მაგისტრების, ქეთევან კვიციანისა და თამთა ჭიჭინაძის მიერ ჩატარებული კვლევა. კვლევა სრული სახითაა განთავსებული

ივანე ჯავახიშვილის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ოფიციალურ ვებგვერდზე. წინამდებარე სტატიის მიზანს არ წარმოადგენს სხენებული პროექტისა და კვლევის შედეგების ანალიზი, თუმცა გვერდს ვერ აფუვლით პროექტის – “ეროვნული ბიბლიოთეკა სკოლას” – ძირითად მიზანსა და ერთ განსაკუთრებულ ამოცანას.

proectis mizania: საქართველოში ზოგადსაგანმანათლებლო სისტემის დონის ამალღების საქმეში ეროვნული ბიბლიოთეკის ჩართულობის გაძლიერება.

gansakuTrebuli amocana: საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის არსებული და პოტენციური ელექტრონული რესურსების ბაზაზე საქართველოს სკოლების მოსწავლეებისთვის დამხმარე საინფორმაციო პორტალის შექმნა.

ამოცანით გათვალისწინებული პორტალის შექმნა ითვალისწინებს ისეთი ციფრული რესურსების შექმნას, რომელიც პირდაპირ ან ირიბად უკავშირდება სასკოლო განათლებას. სწორედ ასეთი “ირიბი” რესურსი არის “მშობლიური ქალაქი“, რომელიც ჩვენ მიერ მოაზრებულია, როგორც პროექტის – “ეროვნული ბიბლიოთეკა სკოლას” – ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ქვეპროექტი, შესაბამისი მიზნით, ამოცანებით, განხორციელების გზებითა და, რაც მთავარია, პოზიტიური შედეგით. აქვე გვინდა აღვნიშნოთ, ციფრული რესურსის – “მშობლიური ქალაქი” – შექმნა, ტექნიკური, სტრუქტურული და, რაც მთავარია, შინაარსობრივი თვალსაზრისით რთული პროცესია და სპეციალისტთა ფართო წრის მუშაობას მოითხოვს. ასევე აუცილებელია წინასწარი კვლევის ჩატარება სამიზნე ჯგუფების (მასწავლებლები, სკოლის დირექტორები, საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს შესაბამისი სამსახურების სპეციალისტთა და განსაკუთრებით მოსწავლეების) მოსაზრებების გამოსავლენად, რაც თავისთავად ასევე რთული და არცთუ მცირეხარისხიანი პროცესია, განსაკუთრებით რაოდენობრივი შესწავლისას. სწორედ ამიტომ რესურსის შექმნას წინ უსწრებდა ჩვენ მიერ ჩატარებული თვისებრივი კვლევა. თვისებრივი კვლევის შედეგებმა “ნიადაგი მოამზადა“ რაოდენობრივი კვლევის ჩასატარებლად. ვგულისხმობთ, შესაბამისი ანკეტირებისა და საპილოტე რაოდენობრივი კვლევის ჩატარებას. კვლევების მიზანზე, ამოცანებზე, პროცესსა და შედეგებზე ქვემოთ ვისაუბრებთ. მანამდე კი საჭიროდ მივიჩნით, წინასწარ გაგვეჩვენოთ, თუ რამდენად არის შესაძლებელი ამა თუ იმ ქალაქის (ჩვენს შემთხვევაში ქ. ქუთაისი) ისტორიის, კულტურის, აწმყოსა და მომავლის შესახებ ინფორმაციის მოძიება ვირტუალურ სივრცეში.

ინტერნეტ-სივრცეში ყველაზე მეტად გავრცელებული საძიებო სისტემის Google-ის მიხედვით მომხმარებელი ძირითადად სამ ციფრულ რესურსს იყენებს: “ვიკიპედიის“ შესაბამის გვერდს (<https://ka.wikipedia.org/wiki/quTaisi>), “ქუთაისი მთავარს“ ([ix.http://www.empirehotel.ge/index.php?id=8934](http://www.empirehotel.ge/index.php?id=8934)) და “სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია“ – ოფიციალურ ვებგვერდს (<https://imereti.gov.ge/geo/static/17/kutaisi>). სამართლიანობა მოითხოვს აღვნიშნოთ, ინტერნეტ-მომხმარებლისთვის ასევე

საინტერესოა ქუთაისის შესახებ ამინდის პროგნოზი და ვიდეო- და ფოტო-მასალა, რომელიც ასახავს ქალაქ ქუთაისში მიმდინარე კულტურულ და საგანმანათლებლო აქტივობებს.

Google-ის შესაბამისი გვერდების ზერელე გაცნობაც კი გვარწმუნებს, რომ ინტერნეტ-მომხმარებელი ქუთაისზე ინფორმაციას პირველ რიგში “ვიკიპედიაში” პოულობს. სხვა ქალაქების შემთხვევაშიც ასეა (მაგ., ამბროლაური, ბათუმი, თბილისი, ოზურგეთი და ა.შ.), ამიტომ ბუნებრივად იბადება სულ მცირე ორი კითხვა: 1. რამდენად არის შესაძლებელი “ვიკიპედიის” შესაბამისი გვერდის სრულყოფით (სტატიების, წიგნების ბმულების და ა.შ. დამატება) სასურველი შედეგის (მეტ-ნაკლებად სრული ინფორმაციის) მიღება? 2. არსებობს უფრო სრულყოფილი კომპიუტერული პროგრამა მიზნის მიღწევისთვის და რამდენად არის შესაძლებელი მისი “მორგება” მომხმარებლის (უპირველეს ყოვლისა, სკოლის მოსწავლეების) ინტერესებთან?

ვიმედოვნებთ, დასმულ კითხვებზე ჩვენეული პასუხი სრულ შესაბამისობაშია ინტერნეტ-მომხმარებელთა პასუხებთან: 1. შეუძლებელია “ვიკიპედიის” გვერდებზე ამა თუ იმ ქალაქზე სრული ინფორმაციის, განსაკუთრებით სრულტექსტიანი ციფრული წიგნების განთავსება და 2. საქართველოს პარლამენტის ეროვნულ ბიბლიოთეკას შეუძლია მოსწავლეთა ინტერესების, აგრეთვე Google-ის პარამეტრით შექმნას ციფრული კოლექცია “მშობლიური ქალაქი” და უზრუნველყოს მისი მიწოდება ინტერნეტ-სივრცეში, რისთვისაც საჭიროა: მ. მამარდაშვილის სახელობის ციფრულ კოლექციებში შესაფერისი სტრუქტურის ახალი ქვეკოლექციის “მშობლიური ქალაქი” შექმნა.

კვლევის მიზანი:

საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის პოტენციური ციფრული რესურსისადმი “მშობლიური ქალაქი” მოსწავლეთა დამოკიდებულების კვლევა.

ამოცანები:

- სკოლის (სამივე საფეხურის) მოსწავლეების დამოკიდებულების განსაზღვრა მშობლიური ქალაქის ისტორიის, კულტურის, აწმყოსა და განსაკუთრებით მომავლის შესახებ;

- მოსწავლეების დამოკიდებულების შეფასება ინტერნეტ-სივრცეში, მათ შორის ეროვნული ბიბლიოთეკის საგანმანათლებლო რესურსებში მშობლიური ქალაქის შესახებ;

- მოსწავლეების მიერ ეროვნული ბიბლიოთეკის ციფრული რესურსის – “მშობლიური ქალაქის” – მომავალი სტრუქტურისთვის ინფორმაციის მიღება.

ჰიპოთეზები:

- მიზნობრივი ჯგუფის (მოსწავლეები) დაინტერესება საგნის – “მშობლიური ქალაქის” – მიმართ საშუალოზე მაღალია;

- სკოლის (სამივე საფეხურის) მოსწავლეები დიდ ყურადღებას იჩენენ მშობლიური ქალაქის ისტორიის, კულტურის, აწმყოსა და განსაკუთრებით მომავლის შესახებ. კვლევის მიზნის მისაღწევად

გამოყენებულია თვისებრივი გამოკითხვის (სიღრმისეული ინტერვიუები, ფოკუს-ჯგუფები) მეთოდი, აგრეთვე შეფასებებისა და რეკომენდაციების ანალიზი. კვლევის არეალი მოიცავს ქალაქებს: თბილისს, ქუთაისს, ჭიათურასა და ოზურგეთს.

თვისებრივი კვლევის რესპონდენტებად შეირჩა მოსწავლეები, მასწავლებლები, დირექტორები.

თვისებრივი კვლევა განხორციელდა: ფოკუს-ჯგუფისა (ჯგუფური დისკუსიის) და სიღრმისეული ინტერვიუს მეთოდების გამოყენებით. ფოკუს-ჯგუფის უმთავრესი მიზანი იყო თვისებრივი კვლევისათვის წინასწარ შედგენილი კითხვარის დაზუსტება. ფოკუს-ჯგუფების მონაწილეები გახლდათ მოსწავლეები (VI-XII კლასი) და მასწავლებლები (ისტორია, სამოქალაქო განათლება).

კვლევის თვისებრივი კომპონენტის ფარგლებში ჩატარდა პირველი ჯგუფური დისკუსია. ფოკუს-ჯგუფების მონაწილეთა შერჩევა განხორციელდა ე.წ. “თოვლის გუნდის” მეთოდის გამოყენებით. თვისებრივი კვლევისას და სამიზნე ჯგუფისთვის დამახასიათებელი იყო ქსელურობა და კონკრეტულ ადგილებში თავშეყრის ტენდენცია.

ჯგუფური დისკუსიების ხანგრძლივობა შეადგენდა 2 საათს. ფოკუს-ჯგუფის მსვლელობა განთავსებულია “სასკოლო ლიტერატურის” გვერდზე (1.08.2018). პირველადი მასალის დამუშავებით ჩასწორდა კითხვარი (რომელიც ჩაითვალია კვლევის ძირითად ინსტრუმენტად).

SezRudvebi Tvisibrivi kvlevis farglebSi

კვლევის რესპონდენტებად შერჩეული იყვნენ მხოლოდ გარკვეული ჯგუფის წარმომადგენლები (მოსწავლეები, მასწავლებლები, საინფორმაციო ტექნოლოგიების სპეციალისტები, საიტების ავტორები). ვერ მოხერხდა სხვა სფეროების წარმომადგენლების გამოკითხვა. გარდა ამისა, კვლევა ჩატარდა ზაფხულის არდადეგების პერიოდში, რაც ართულებდა მოსწავლეების ჩართვას კვლევის პროცესში.

raodenobrivi kvleva

raodenobrivi kvlevis instruments warmoadgenda struqturirebuli kiTxvari. გამოკითხვა ჩატარდა პირისპირ (face to face) ინტერვიუს მეთოდის გამოყენებით.

kvlevis obieqti: სოციოლოგიური კვლევა ჩატარდა საქართველოს 4 ქალაქში (14 წლის და უფრო მეტი ასაკის) მოსახლეობაში (მოსწავლეები, მასწავლებლები).

SerCeviTi erTobliobis მოცულობა მთლიანობაში შეადგენდა 52 რესპონდენტს.

SerCeva: ალბათური შერჩევა, ანუ გენერალური ერთობლიობის თითოეულ ელემენტს შერჩევით ერთობლიობაში მოხვედრის თანაბარი შანსი ჰქონდა. ინდივიდუალურად მოხდა თითოეულთან დაკავშირება.

კვლევაში მონაწილეობა მიიღო 4 სხვადასხვა ეროვნების მქონე პირმა. გამოსაკითხთა ერთობლიობა გადანაწილდა საქართველოს 4 ადმინისტრაციულ ერთეულში, იმის მიხედვით, თუ რომელ ქალაქს თვლიდა მშობლიურად, ანუ, რომელი ქალაქი უნდოდა მოხვედრილიყო ქვეკოლექციაში

“მშობლიური ქალაქი“.

თითოეულ შერჩეულ ქალაქში ჩატარდა იმდენი ინტერვიუ, რამდენ რესპონდენტთანაც შესაძლებელი გახდა დაკავშირება.¹

savele samuSaoebi

საველე სამუშაოები განხორციელდა ქვეკოლექციის – “მშობლიური ქალაქი“ – შექმნით დაინტერესებული პირების (ინტერვიუერების) მიერ. მონაცემების მოპოვება ველზე მოხდა კითხვარების საშუალებით.

monacemTa analizi

საველე სამუშაოების მიმდინარეობის პროცესში შეიქმნა მონაცემთა ბაზე, რაოდენობრივი ინფორმაციის სრულად მიღების შემდგომ მოხდა მონაცემთა დათვლა და ანალიზი. მონაცემთა დამუშავება განხორციელდა საოფისე პროგრამა "Excel-ში."²

daskvna³

1. მოსწავლეები, რომლებიც ე.წ. ინფორმაციულ ხანაში სწავლობენ, განსაკუთრებით არიან დაინტერესებულნი, ინფორმაცია ციფრულ ფორმატში მიიღონ;

2. ინფორმაციის ციფრულად მიღების ძირითადი წყარო არის “ვიკიპედია“;

3. სკოლის (სამივე საფეხურის) მოსწავლეები დიდ ყურადღებას იჩენენ მშობლიური ქალაქის ისტორიის, კულტურის, აწმყოსა და განსაკუთრებით მომავლის შესახებ სრულყოფილი ინფორმაციის მიღებაზე;

4. სკოლის (სამივე საფეხურის) მოსწავლეები “მშობლიური ქალაქის“ შესახებ ინფორმაციას იღებენ “ვიკიპედიის“ შესაბამისი გვერდიდან;

5. მოსწავლეები თვლიან, რომ ინტერნეტსივრცეში, მათ შორის ეროვნული ბიბლიოთეკის საგანმანათლებლო რესურსებში განთავსებული ინფორმაცია საქართველოს ამა თუ იმ ქალაქის შესახებ არასაკმარისია, თუმცა ბევრი რაიმეს გაგება შესაძლებელია. რაც შეეხება სურვილებს, კარგი იქნება, თუ ინტერნეტსივრცეში განთავსებული ყველა ინფორმაცია ერთ პორტალზე მოიყრის თავს. განსაკუთრებით საინტერესო და სასარგებლო იქნება სრულტექსტიანი ფაილების მომზადება;

6. რესპონდენტების უმრავლესობა “საშუალო დონეზე“ იცნობს, მაგრამ დაინტერესებულია ქალაქის (გამონაკლისია ქ. თბილისი – უმრავლესობა იცნობს “კარგად“) ისტორიის, კულტურის, აწმყოსა და განსაკუთრებით მომავლის შესახებ ინფორმაციით;

7. რესპონდენტთა უმრავლესობა თვლის, რომ მიუხედავად ინტერესისა, არ ფლობს საკმარის ინფორმაციას ქალაქის შესახებ, იმიტომ რომ თავის

¹ შეზღუდული მოცულობის გამო სტატიაში გამოკითხვის ანკეტას, დემოგრაფიულ მონაცემთა ანალიზს არ განვიხილავთ და მხოლოდ მიღებული შედეგებით შემოვიფარგლებით. შედეგები ასახულია სტატიის დასკვნაში.

² კვლევის შედეგები მოცემულია დასკვნაში.

³ დასკვნაში, სტატიის მიზნებიდან გამომდინარე, საუბარი გვაქვს მხოლოდ მოსწავლეთა დამოკიდებულებებზე ქვეკოლექციის “მშობლიური ქალაქის“ მიმართ.

დროზე არ უსწავლია და მერე დრო არ ჰქონდა“;

8. რესპონდენტთა უმრავლესობა თვლის, რომ ინფორმაციის ძირითადი წყარო არის “ვიკიპედიის” შესაბამისი გვერდი, თუმცა მის მიმართ დამოკიდებულება არის “არასაკმარისი” და საჭიროებს შევსებას;

9. რესპონდენტთა უმრავლესობა თვლის, რომ სტრუქტურად გამოიყენებდა “ქ. თბილისის გვერდს”, ამასთან, ვიკიპედიის მონაცემებს დაამატებდა “ციფრულ ლიტერატურას (წიგნები, სტატიები)“;

10. რესპონდენტთა უმრავლესობა თვლის, რომ ეროვნული ბიბლიოთეკის ციფრული რესურსები კარგია, თუმცა აუცილებლად დაამატებდა “მეტ ციფრულ წიგნებსა და სტატიებს“;

11. რესპონდენტთა უმრავლესობა თვლის, რომ სასკოლო საგანი “მშობლიური ქალაქი” უნდა ისწავლებოდეს ერთ სემესტრში (კვირაში 1 დღე) განათლების მეორე საფეხურზე (VI-IX კლ.), არ უნდა იყოს სავალდებულო საგანი და უნდა ისწავლებოდეს “დამატებით გაკვეთილზე“.

damowmebuli literatura da wyaroebi

g. kilaZe, 2017 _ g. kilaZe, biblioTekari biblioTekars, krebuli, Tb., 2017.

l. wulaZe, 2008 _ l. wulaZe, raodenobrivi kvlevis meTodebi socialur mecnierebebSi, Tb., 2008.

T. WiWinaZe, q. kvirkelia, 2018 _ T. WiWinaZe, q. kvirkelia, sainformacio, SemecnebiTi veb-saitis cnobadobisa da reitingis gamsazRvrelis faqtorebi, samagistro naSromi, Tb., 2018.

Tvisebrivi kvlevis angariSi _ თვისებრივი კვლევის ანგარიში (<http://efageorgia.ge/wp-content/uploads/2018/02/13.pdf>). 05.02.2019.

Tvisebrivi meTodebi socialur kvlevaSi _ Tvisebrivi meTodebi socialur kvlevaSi (<http://www.nplg.gov.ge/gsd/cgi-bin/library.exe?e=d-00000-00---off-0civil2--00-1---0-10-0--0---0prompt-10---4-----0-11-10-ka-50---20-about---00-3-1-00-0-0-01-1-0utfZz-8-00&a=d&c=civil2&c1=CL2.10&d=HASH0129b5727ecf269b3f2c1338.1>). 05.02.2019.

**KETEVAN KVIRKELIA
TAMTA CHICHINADZE
GEORGE KILADZE**

KUTAISI CITY IN "GREENSTONE 3.08" COLLECTION

It's not possible to imagine a modern society without education. Nowadays, one of the primary sources to get an education is school. A modern school of so-called information age couldn't function without implementing digital technologies and electronic educational resources.

Unfortunately, Georgian electronic educational resources can't keep up with the standards of digital technologies worldwide.

* Students of this so-called information age have special interest in getting information by means of digital formats.

* The main source to get digital information is "Wikipedia"

* Students at all three levels of the school give huge attention to get thorough information about the history, culture, present and especially the future of their home town.

* Students at all grade levels of education get information about their home towns from relevant pages on "Wikipedia".

* Students think that information about different cities in the internet space, including the educational resources of the national library is not sufficient, although it enables you to learn quite a lot about them. As for their wishes, it would be a good idea to gather all the information on one portal, especially the full-text files.

* The majority of respondents know their city on the average level. (Tbilisi is an exception: most of them have quite good knowledge of it) However, they are interested in its history, culture, present and especially future.

The majority of respondents state that despite the interest they have insufficient information about their home-towns since they were not exposed to it in their young years and now they lack the time to learn it.

* Most of the respondents consider that the main source of information is the Wikipedia page, but they think it needs to be expanded.

* Most of the respondents think they would use the "Tbilisi city page" together with digital literature (books, articles) added to the Wikipedia data.

* The Majority of respondents consider the National Parliamentary Library of Georgia has good online resources, but there is a need for more digital books and articles.

* Most of the respondents state that schools should teach "Home-town" as a subject for one semester (one day per week, at the secondary level, 6-9 grades), it shouldn't be a compulsory subject and should have a form of additional lesson.